

שטר בסימן שאלת

כבר בסוף העשור הקודם, לאחר השלמת החלפת סדרת השטרות הראשונה של השקל החדש בשטרות חדשות של סדרה ב', הודיעו בנק ישראל כי הוחל בתכנון שטר נוסף בסדרה זו. השטר החדש יהיה בערך של 500 ש' ויאת דיקנו של יצחק רבין ז"ל.

פנחס בר-זאב

בשנת 2001 שחרר בנק ישראל הודעה לעיתונות בה נמסר כי השטר החדש על 500 ש' יינט כרונא למחרוז בسنة 2002. דבר הבנק אף רрак לכת והכריז על רישימת מועמדים נוספת, שדיוקנותיהם עשויים להופיע על שטרות נוספים שיונפקן בעתיד, ואשר גלוותיהם ממתייחסם לברתפי הבנק והם: מחיה הלשון העברית אליעזר בן-יהודה והוגה הדעות מקס נורדאו. כל זאת בהתאם לאזור וכפוף לרמת האנגליזציה העתידית. על השאלה לאגב שטר עם דיקנו של מנהם בגין, הייתה התשובה כי משפהו של המנוח מתנגדת לכך. אלם הר"ס קופף" הריוגני האממי היה התמונה שהתלהו לדיעה, תמונה ברורה למדי של השטר החדש בערך 500 ש'.

צבעו העיקרי של השטר הינו כחול, אך הפנים נושא את דיקנו של יצחק רבין ומעל דיקנו מופיעה התמונה המפורסתת של מעמד חתימת חוזה השלום בין ישראל וירדן בשנת 1994. ניתן להבחין בברור בפינה של רוחם רבין מצד שמאל והמלר חסין מצד ימין. משומן מה נעלמה דמותו של הנשיא האמריקני ביל קלינטון, ששובן הטקס, בתוך דיקנו של רבין. פאם אסתטי? בשטר עדין חסרים התאריך והחתימות של נגיד הבנק וי"ר המועצה המיעצת. בגב השטר, שככל הידוע טרם פורסם, מופיע קטע של אומן שנשא ראש הממשלה מן קצר לפניה הירצחו.

שטר מעוצב על ידי נעמי ומair אלול ומידותיו 71 על 138 ס"מ, האה לשאר השטרות מסדרה ב' של השקל החדש.

יכיז אגיעה תמונה של השטר של 500 ש' לעיתונות? תחילת חשבנו כולם לתומנו כי תמונה השטר הייתה חלק אינטגרלי של ההודעה לעיתונות כפי שנמסרה על ידי דבר בנק ישראל, אולם הבנק המרכזי של מדינת ישראל איתן ידוע שמנגד מידע לציבור על פעולותיו. ההיפך הוא נכון! כל הפעולות המונוטריה של בנק ישראל לוטה בערפל ומכסה כמעט במעדות. אך כיצד התגעשטו אגשי מחלקת המטבע לפתעתם ושיחררו תמונה של שטר טרם הנפקתו? מאוחר יותר התברר כי תמונה השטר הודלה החוצה מסיבה פנימית כלשהי בבנק.

שנתיים נקבעו על קראה. מיד פעם שייחר בנק ישראל הודעה לעיתונות כי ההחלטה על הנפקת השטר החדש בערך 500 ש' בעינה עומדת, אך הכתבה למחרוז נדחתה עקב חסר צור ערך גבוה יותר מ-200 ש'. בambilם אחרות, לעת עתה הוחלט שלא להפוך את השטר של 500 ש' עם דיקנו של יצחק רבין, ולהסתפק בסדרה הקיימת, בה השטר בערך של 200 ש' עם דיקנו של זלמן שץ' הוא הערך הגבוה ביותר. אך הנפקת השטר החדש לא ירדה מן הפרק, ועד עצם היום זהה מכריז בנק ישראל באתר האינטרנט שלו, כי "לסדרה יתווסף בערך ערך של 500 ש', אשר יישא את דיקנו של ראש הממשלה המנוח יצחק רבין".

חומר בהירותם וחוסר עקבותם של אנשי מחלקת המטבע של בנק ישראל הולידו חרושת שמוות בעניין התקדמות הכהנה, בקהילתיה הכלכלי-סוציאלית בכל ובkahילתית אספני שטרות ישראל בפרט. האם השטרות כבר הודפסו ומאוחסנים במרתפי

עמוד ראשי

ARTWORK CATALOG

אמנות

מטבעות העת החדשה ומדליות

שטרות ואמצאי תשומות

בולטים

עתיקות ומטבעות עתיקים

טלכרטים וכרטיסי חיות

רכבי אספנות

עתים ומושרי כתיבה

יננות וכליים

מושאים שונים

מכירות פומביות קרובות

חפש
חיפוש מתקדם

רשימת עמותות ומוסדות

עמותת הנומיסטיקה בישראל

אגודת אספני טלכרט בישראל

מועדון העט הישראלי

עמותת א.ב.ק.ה – נשק קר

תעודות סל - דולר

אקסלס נושא מנהלת תעודות סל על מדדים, סחרות ומטבעות בארץ

ובחול

www.xnes.co.il

מודעות Google

מאמרים נוספים

- השטר הכהול והנסיך הקטן
- הכסף האבוד של מועצת
- המטבע בפלשתינה
- מטבעות במשבר – משבטים
- פיננסיים בעת החדש
- מפעלי פרימזון הדפים כסף

הבנק? ואם אכן כך, איזה תאריך מופיע על השטר וחתימתו של איזה גיג? את התשובה קיבל כותב שורות אלו בנקן לCookie של החברה הממשלתית למדיליות ולמטבעות ב- 25 בנובמבר 2004, מופיע של מנהל מחלקת המטבע של בנק ישראל שכיבד את הכנס עם נוכחותו: השטרות טרם הודפסו ובכיסות הבנק מונחת גלופה בלבד. כמו-כן הוסיף מנהל מחלקת המטבע, כי ככל לא בטוח ששטר זה יונפק בסופו של דבר בצוותו הנוכחות. שילוב של היעדר דרישת מספקת לשטר בערך 200 ₪ ואינפלציה נמוכה מאוד במשך תקופה ארוכה, הופך את הכנסתו של שטר בערך 500 ₪ למחזור לבליי כדיות מבחן כלכלי. עם חלוף השנים עשויה כדיות זו לדدت עוד, כי ביום מן הימים יצטרך בנק ישראל להתחל בהכנות סדרת שטרות חדשה שתחליף את הסדרה הנוכחית עקב עלייה ברמת הזויות של השטרות. הסדרה החדשה אמרה לכלול את אמצעי הבטיחות של המאה ה-21, בדומה לסדרה הנוכחית שהכנתה החלה עוד באמצעותו-ה-90.

נשאלות שתי שאלות. השאלה הראשונה היא: האם נחוץ בישראל שטר בערך 500 ₪?

מנתוני בנק ישראל מתקבל מענה ברור לשאלה זו. בדו"ח מחלקת המטבע לשנת 2004 שפורסם בקיץ 2005, מופיע עונה עם התפלגות כמות השטרות במחזור, החל מ-2001 ועד 2004. בתקופה שבין 2001 ו-2004 חלה אומנם עלייה של כ-37% בכמות השטרות בערך 200 ₪ במחזור, אך חלקם של שטרות אלה מסך כל השטרות במחזור נשאר קטין יחסית. בשנת 2001 הי' במחזור סה"כ 174 מיליון שטרות לפ' התפלגות הערכיהם הבאה: 20 ₪ – 21 ₪ – 50 ₪ – 43 ₪ מיליון; 100 ₪ – 86 ₪ – 24 ₪ – 200 ₪ – 20 ₪ – 44 ₪ מיליון; בשנת 2004 הי' במחזור סה"כ 204 מיליון שטרות לפ' התפלגות הערכיהם הבאה: 20 ₪ – 22 ₪ – 50 ₪ – 100 ₪ – 105 ₪ – 33 ₪ – 200 ₪ – 105 ₪ מיליון. הנanton המעניין הינו השימוש הגובר בשטרות בערך 100 ₪, המוסבר על ידי שימוש התכוף במכשרי הבנק האוטומטיים. מנתוני בנק ישראל עולה גם כי חילה עלייה מסוימת בשימוש בשטרות בערך 200 ₪, מכ-14% מכך השטרות במחזור ב-2001, לעומת 16% ב-2004. עלייה של פחות מ-18% מאז 2001.

השורה התchapונה: אין בישראל עדין כדיות מוניטרית להכנסתו של שטר בערך 500 ₪ למחזור. אם רמת האינפלציה בישראל תשאיר נמוכה (או תהיה שלילית), תחולופה עוד שנים רבות עד שטר של 500 ₪ יהיה נחוץ במחזור. תמנה זו עשויה להשנות מוקדם מן הצפי' אם וכאשר הבנקים המסחריים יחלטו להוציא למיכשיי הבנק האוטומטיים גם את השטר של 200 ₪, דבר שאולי יעודד את השימוש בו. ברם, ישראל היא בין המובילות בעולם בשימוש בכרטיסי אשראי. אחוז גבוה מאוד של ההוצאה החודשית של בתיה האב בישראל מבוצע בכרטיסי אשראי. אם אכן רוב העסקאות מעל 100 ₪ מתבצעות בכרטיס אשראי, בא הדבר על חשבן נחיצותו של שטר בערך 200 ₪.

השאלה השנייה היא: האם מומלץ שבנק ישראל יחל להכנסי למחזור גם שטרות בעלי ערכיהם גבוהים של 500 ₪ ואף יותר של 1000 ₪, מבלי "לעתות חשבון" של כדיות מוניטרית או כלכלית?

בעולם קיימות שתי גרסאות ברורות ומוגדות: הגסהה הראשונה, ההנחה בין האשראי"ב ובריטניה, גורסת כי אם אין צורך מוניטרי בשטרות בעלי ערכים גבוהים, פשוט אין מונפיקים אותם כלל. ולראיה: השטר הבריטי ה"גдол" ביותר הינו שטר של 50 לירות שטרלינג, ובאשראי"ב מונפקיים לציבור שטרות עד 100 דולר בלבד.

הגסהה המערבי-אירופהית הינה הפוכה לחולוטין: יש להנפיק לציבור שטרות בערכים גבוהים, אףלו אם שימושם מוגבל לעסקאות מעטות. טרם המערב לאירו הנפק הפלרדי של גראנונה לציבור שטרות בערכים גבוהים של 500 ₪ ו-1000 ₪ מרקים גרמניים. בהולנד הונפקו למחזור לפני המערב לאירו שטרות של 250 ₪ ו-1000 ₪ גילןן (לא הונפק שטר של 500 ₪ גילןן). ערכו של השטר הגדול ביותר בשוויו האשראי 1000 פרוקים שווארים, אשר במדינות ישראליים שווה כמעט 3,700 ₪ ולבסוף, במדינות האשראי נמצאים במחזור שטרות בערכים גבוהים של 200 ₪ ו-500 ₪ האשראי.

גם לשוני הקישוטי באשראי"ב ובריטניה מחד גיאס, וארכות האשראי ושווי' מאידך גיאס, יש הסברים. אחד מהם קשור בשימוש בכרטיסי אשראי. אשראי"ב ובריטניה הן שתי המדינות המובילות בעולם בשימוש בכרטיסי אשראי, שהם למעשה תשלומים מעתם בכל בית עסק המכובד את עצמו וכן אצל מספר לאクトן של סוחרים בשוקי רחוב, דבר המקтин את היקף עסקאות המזומנים. לעומת זאת, ברוב מדינות האשראי השימוש בכרטיסי אשראי נפוץ הרבה פחות. תופעה זו בולטת מאיידן הולנד, בה במספר רב של בתים עסק וסופרמרקטים גדולים אין אפשרות "לגאנץ" כרטיסי אשראי. בשימוש הציבור נמצאים אומנם אמצעי תשלום בנקאים מפלטטי, אך השימוש בהם כרוך בעמלת פעללה ולן הם מונצלים לעסקאות גדולות בלבד.

ולסימן, האם בכלל זאת מומלץ שבנק ישראל ינפיק את השטר של 500 ₪ אף שטר בערך 1000 ₪? התשובה לשאלתנו זו, לעברנו האשראיים, הינה שלילית. בהיעדר ערכים גבוהים נMISS' לעת עתה להתבונן בתמונה השטר בערך 500 ₪ עם דיקון של יצחק רבין ז"ל, להסתכל איך לא לגעת, עדי...>.

פורסם בעlion עמותת הנומיסמטיקה בישראל.

תאריך ושעה	שם	נושא התגובה
26/07/2007 11:25	או"פ'	4. אחריו
29/04/2007 16:33	עמיית שרייקר	3. לירות סטרלייניג
		רוצה לדעת איך נראה שטר של 20 לירות סטרלייניג

[[הוסף תגובה](#)]

15/12/2006 20:52	עורך האתר	2. לא מדויק
15/12/2006 12:52	khart	1. שטר 500 ש"ח

האם הונפק לפני שטר של 500 ש"ח?
 התשובה היא כן והוא קיים אבל הונפק לאחר תקופה קצרה,,, „השטר הונפק
 בשנת 1982 עם תמןתו של הברון אדמונד דה רוטשילד, השטר עצמו הוא
 בצד ימין מאותה סדרת צבעים של שטרות ה 200 ש"ח
 השאלה שלי היא מה עלוות שטר למכירה אשמה לתשובה....

[[הוסף תגובה](#)]